

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 76/2016-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. januára 2016 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészároša (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Dušanom Repákom, Advokátska kancelária, Krížna 47, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky upovedomením Krajskej prokuratúry v Bratislave č. Kd 680/15/1100-10 z 29. októbra 2015, ako aj rozhodnutím Krajského stavebného úradu v Bratislave č. A/2012/1914/KRB z 18. októbra 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. decembra 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) upovedomením Krajskej prokuratúry v Bratislave (ďalej len „krajská prokuratúra“) č. Kd 680/15/1100-10 z 29. októbra 2015 (ďalej aj „napadnuté upovedomenie“), ako aj rozhodnutím Krajského stavebného úradu

v Bratislave (ďalej len „krajský stavebný úrad“) č. A/2012/1914/KRB z 18. októbra 2012 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že obec M [REDAKOVANÉ] ako vecne, miestne a správne príslušný stavebný úrad rozhodnutím č. SU1041/2010/Dst z 13. decembra 2010 dodatočne povolila sťažovateľovi ako stavebníkovi stavbu „Rodinný dom“ na pozemku parc. č. [REDAKOVANÉ] v k. ú. M [REDAKOVANÉ] a zároveň povolila jej užívanie na účel bývania. Rozhodnutie obce M [REDAKOVANÉ] nadobudlo podľa tvrdenia sťažovateľa právoplatnosť a vykonateľnosť 16. decembra 2010.

2.1 Následne na základe podnetu tretej osoby Okresná prokuratúra Malacky (ďalej len „okresná prokuratúra“) preskúmala zákonnosť rozhodnutia o dodatočnom povolení stavby a kolaudačného rozhodnutia s vyznačenou právoplatnosťou k 16. decembru 2010. Pri preskúvaní predmetného rozhodnutia okresná prokuratúra zistila viacero pochybení na strane obce M [REDAKOVANÉ] predchádzajúcich jeho vydaniu, ako aj pochybenie stavebného úradu pri doručovaní oznámenia o začatí kolaudačného konania a zároveň pri doručovaní rozhodnutia o dodatočnom povolení stavby a kolaudačnom rozhodnutí, ktoré obec doručila len sťažovateľovi. Na základe uvedeného okresná prokuratúra konštatovala, že v dôsledku pochybenia obce pri doručovaní rozhodnutia o dodatočnom povolení stavby a kolaudačnom rozhodnutí obec M [REDAKOVANÉ] ako stavebný úrad odňala ostatným účastníkom stavebného konania (predovšetkým tým, s ktorými už konala) možnosť uplatniť ich zákonné práva v stavebnom konaní vrátane podania riadneho opravného prostriedku proti dotknutému rozhodnutiu. Okresná prokuratúra považovala postup stavebného úradu pri doručovaní rozhodnutia za nezákonný, v dôsledku čoho bola toho názoru, že predmetné rozhodnutie dosiaľ nenadobudlo právoplatnosť.

2.2 Po doručení rozhodnutia o dodatočnom povolení stavby a kolaudačného rozhodnutia všetkým účastníkom konania proti tomuto podali odvolanie [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a spoločnosť [REDAKOVANÉ]. Na základe podaných odvolaní krajský stavebný úrad ako odvolací orgán napadnutým rozhodnutím zrušil rozhodnutie obce M [REDAKOVANÉ] o dodatočnom povolení stavby a kolaudačné rozhodnutie a vec vrátil stavebnému úradu obce M [REDAKOVANÉ] na ďalšie konanie.

2.3 Dňa 30. septembra 2015 podal sťažovateľ na krajskej prokuratúre podnet na preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia krajského stavebného úradu, ktorým sa okrem iného domáhal, aby proti napadnutému rozhodnutiu krajského stavebného úradu prokurátor podal protest z dôvodu zásahu do vlastníckeho práva sťažovateľa garantovaného ústavou a Dodatkovým protokolom k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“). Predmetný podnet sťažovateľa krajská prokuratúra napadnutým upovedomením odložila bez prijatia opatrenia.

3. Sťažovateľ namieta, že spôsob, akým krajská prokuratúra rozhodla o podanom podnete, t. j. odložením veci bez prijatia akéhokoľvek opatrenia, ako aj napadnuté rozhodnutie krajského stavebného úradu sú nezákonné a nesprávne. Krajská prokuratúra a krajský stavebný úrad podľa sťažovateľa svojím konaním porušili všeobecne záväzné právne predpisy, najmä zasiahli do ústavou garantovaného vlastníckeho práva sťažovateľa.

3.1 Podľa sťažovateľa prípadné pochybenie obce M [REDACTED] ako príslušného stavebného úradu pri vydaní rozhodnutia o dodatočnom povolení stavby a kolaudačnom rozhodnutí a jeho následnom doručovaní nemôže byť v žiadnom prípade na ťarchu sťažovateľa, a to najmä v prípade, ak sťažovateľ splnil všetky podmienky na vydanie rozhodnutia o dodatočnom povolení stavby a kolaudačného rozhodnutia.

3.2 Sťažovateľ argumentuje, že napadnutým rozhodnutím krajského stavebného úradu, ktorý zrušil právoplatné rozhodnutie o dodatočnom povolení stavby a kolaudačné rozhodnutie a následne nekonaním krajskej prokuratúry, ktorá neprijala žiadne opatrenie a odložila podnet sťažovateľa, bolo zasiahnuté do vlastníckeho práva sťažovateľa garantovaného čl. 20 ústavy, ako aj čl. 1 dodatkového protokolu, čo nemožno v demokratickom štáte v žiadnom prípade tolerovať. Napadnutým rozhodnutím a nekonaním krajskej prokuratúry bol podľa názoru sťažovateľa narušený princíp právnej istoty, keď už raz právoplatné rozhodnutie stavebného úradu bolo bez akéhokoľvek zavinenia sťažovateľa, ktorý podľa jeho slov riadne splnil všetky svoje povinnosti a pokyny stavebného úradu, zrušené. Sťažovateľ tak stratil podľa jeho mienky možnosť vykonávať svoje vlastnícke právo k stavbe, stratil možnosť užívať stavbu, predovšetkým stratil

možnosť bývať v predmetnej stavbe spôsobom, aby toto bolo v súlade s právnymi predpismi Slovenskej republiky. Ad absurdum možno podľa presvedčenia sťažovateľa konštatovať, že sťažovateľ sa stal „bezdomovcom“, ktorému obec v stavbe zrušila trvalý pobyt. Sťažovateľ tak bol podľa jeho slov okrem iného nútený zabezpečiť si iné miesto (adresu), kde si trvalý pobyt nahlási.

4. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal tento nález:

„Upovedomením o spôsobe vybavenia podnetu Krajskej prokuratúry Bratislava č. Kd 680/15/1100-10 zo dňa 29-10-2015 bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa článku 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Upovedomenie o spôsobe vybavenia podnetu Krajskej prokuratúry Bratislava č. Kd 680/15/1100-10 zo dňa 29-10-2015 sa zrušuje a vec jej vracia na ďalšie konanie.

Rozhodnutím Krajského stavebného úradu v Bratislave č. A/2012/1914/KRB zo dňa 18-10-2012 bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa článku 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Rozhodnutie Krajského stavebného úradu v Bratislave č. A/2012/1914/KRB zo dňa 18-10-2012 sa zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 2.500,00 €, ktoré je Krajská prokuratúra Bratislava a Krajský stavebný úrad v Bratislave spoločne a nerozdielne povinný mu vyplatiť v lehote do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Krajský súd v Žiline je povinný uhradiť sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] ako sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia...“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

III.

6. Bez potreby podrobnejšieho priblíženia obsahu napadnutého rozhodnutia krajského stavebného úradu alebo napadnutého upovedomenia krajskej prokuratúry je potrebné konštatovať, že sťažnosť nemožno prijať na ďalšie konanie a je potrebné ju odmietnuť v rámci predbežného prerokovania veci z týchto dôvodov:

7. Po prvé, čo sa týka napadnutého upovedomenia krajskej prokuratúry, je potrebné upriamiť pozornosť na zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“).

7.1 Podľa § 36 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor alebo ním určený prokurátor.

7.2 Podľa ustáleného právneho názoru ústavného súdu opakovaný podnet podľa § 36 zákona o prokuratúre poskytuje sťažovateľovi účinnú ochranu jeho práv a slobôd (porov. III. ÚS 343/08, IV. ÚS 158/03, I. ÚS 142/02, I. ÚS 361/09, I. ÚS 112/06, II. ÚS 94/06 a iné).

7.3 Sťažovateľ vo svojej sťažnosti neuviedol a nedeklaroval, že by žiadal o preskúmanie napadnutého upovedomenia krajskej prokuratúry nadriadenou prokuratúrou (Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky) podaním opakovaného podnetu.

7.4 Sťažovateľ teda nevyčerpal právny prostriedok, ktorý mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytoval a na ktorého použitie bol sťažovateľ oprávnený podľa zákona o prokuratúre. Reflektujúc takto pertraktované závery, ústavný súd odmietol sťažnosť v časti namietaného porušenia čl. 20 ods. 1 ústavy napadnutým upovedomením krajskej prokuratúry podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre neprípustnosť.

8. Po druhé, čo sa týka napadnutého rozhodnutia krajského stavebného úradu, je potrebné sa zaoberať otázkou možného prieskumu napadnutého rozhodnutia krajského stavebného úradu v rámci správneho súdnictva.

8.1 Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v uznesení sp. zn. 4 Sžso 30/2009 z 25. júna 2009 vyslovil právny názor, ktorý bol v identickom znení publikovaný aj ako právna veta: „Rozhodnutie, ktorým odvolací orgán zrušil rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa nezakladá, nemení ani nezrušuje konkrétne práva alebo povinnosti fyzickej alebo právnickej osoby, preto nemôže byť predmetom súdneho preskúmania podľa V. časti O.s.p.“ Rovnaký právny názor najvyšší súd uviedol v celom rade svojich rozhodnutí a možno tak hovoriť o konštantnej judikatúre najvyššieho súdu týkajúcej sa nastolenej otázky (porov. 3 Sžo 28/2013, 1 Sžf 86/2015, ale aj 3 SžoKS 161/2006, 6 Sžo 128/2008, 6 SžoKS 162/2006). Navyše, prezentovaný právny

názor nie je v judikatúre všeobecných súdov Slovenskej republiky novum, keďže totožný právny názor vyslovil už Mestský súd v Bratislave v uznesení sp. zn. 17 S 25/94 z 23. marca 1994 (publikovaný pod č. R 95/1994): „Rozhodnutie odvolacieho správneho orgánu, ktorým je zrušené iba prvostupňové rozhodnutie a vec je vrátená na nové konanie a rozhodnutie z dôvodov nedostatočne zisteného skutočného stavu veci, nemení nič na subjektívnych právach účastníkov správneho konania, je iba procesným rozhodnutím, a preto v zmysle ustanovenia § 248 ods. 2 písm. e) O.s.p., nemôže byť predmetom preskúmania súdom.“

8.2 Na dôvažok ústavný súd dopĺňa, že citovaný právny názor najvyššieho súdu rešpektuje a reflektuje aj ústavný súd vo svojej judikatúre (k tomu pozri najmä IV. ÚS 305/07).

8.3 Na základe prezentovaných premís možno uzavrieť, že sťažovateľ nemal k dispozícii žiaden zákonný opravný prostriedok alebo iný zákonný právny prostriedok na ochranu základných práv alebo slobôd (napr. správnu žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu) v súvislosti s napadnutým rozhodnutím krajského stavebného úradu.

8.4 Ak sa teda sťažovateľ domnieval, že napadnutým rozhodnutím krajského stavebného úradu mohlo dôjsť k porušeniu jeho ústavných práv, pričom nemal k dispozícii žiaden zákonný opravný prostriedok proti napadnutému rozhodnutiu krajského stavebného úradu, bol oprávnený podať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy sťažnosť priamo ústavnému súdu pre namietané porušenie jeho ústavných práv napadnutým rozhodnutím krajského stavebného úradu (čo sťažovateľ podaním prerokovávanej sťažnosti aj učinil), a to v lehote predpokladanej § 53 ods. 3 zákona o ústavnom.

8.5 A práve pri otázke dodržania zákonnej lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu je potrebné sa na tomto mieste zastaviť.

8.6 Napadnuté rozhodnutie krajského stavebného úradu bolo prijaté 18. októbra 2012. Z príloh priložených k sťažnosti vyplýva, že napadnuté rozhodnutie krajského stavebného úradu nadobudlo právoplatnosť 8. novembra 2012. Sťažovateľ podal ústavnému

súdu sťažnosť proti napadnutému rozhodnutiu krajského stavebného úradu 30. decembra 2015 (podanie na poštovú prepravu). Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ nepodal sťažnosť v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia.

8.7 Z uvedených dôvodov bolo nevyhnutné sťažnosť v časti namietaného porušenia čl. 20 ods. 1 ústavy napadnutým rozhodnutím krajského stavebného úradu odmietnuť podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde pre oneskorenosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. januára 2016